
FOLKETINGET



Europaudvalget
Folketingets repræsentant ved EU

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Dato: 15. januar 2009

Pesticider – Vedtagelse i Europa-Parlamentet ved 2. behandling

Forslag til forordning om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler

KOM(2006)0388 - 2. behandlingsaftale

Ordfører Hiltrud Breyer, Grønne/ALE, DE

Forslag til direktiv om en ramme for Fællesskabets indsats for en bæredygtig
anvendelse af pesticider

KOM(2006)0373 – 2. behandlingsaftale

Ordfører Christa Klass, PPE, DE

Der henvises til EU-note (07) – E 8, der gennemgår forslagene og
1. behandlingen i Europa-Parlamentet under oktober-samlingen 2007.

Status

På baggrund af en 2. behandlingsaftale mellem Rådet og Europa-Parlamentet
vedtog sidstnævnte de to forslag med stort flertal. Forordningen om markeds-
føring blev vedtaget med 577 stemmer for, 61 imod og 11 hverken for eller
imod, mens rammedirektivet om anvendelse af pesticider blev vedtaget med
624 stemmer for, 13 imod, ingen hverken for eller imod.

De ungarske MEP'er stemte imod forordningsforslaget. De kunne ikke accep-
tere den foreslåede zoneopdeling, som de fandt i modstrid med subsidiari-
tetsprincippet.

Forslagene går nu videre til endelig beslutning i Rådet, men - grundet aftalen -
betragtes dette som en formalitet. UK er imod forslagene, men det vides ikke,
om de vil stemme imod. Dette vil imidlertid ikke have indflydelse på Rådets
vedtagelse.

Indhold

Hovedpunkterne i **forslaget til forordning om markedsføring**, der omhandler produktion og godkendelse af pesticider, er følgende:

- Der udarbejdes en positivliste over aktivstoffer (pesticidernes kemiske ingredienser) på EU-niveau. Pesticiderne godkendes på nationalt niveau på basis af den nævnte positivliste.
- Visse meget giftige kemikalier forbydes, medmindre de i praksis er uden betydning, ligesom der fastsættes højere sikkerhedskrav for farlige stoffer.
- Hvis et stof er nødvendigt for at bekæmpe alvorlige plantesygdomme, kan det tillades i op til 5 år, selv om det ikke opfylder sikkerhedskravene.
- Produkter, der indeholder farlige stoffer, skal erstattes af mindre farlige stoffer, hvis sådanne findes. Dette skal ske inden 3 år. (Rådet ønskede 5 år).
- Stoffer, der har en uacceptabel akut eller kronisk effekt på honningbiers overlevelse, forbydes.
- EU inddeles i tre zoner, hvor alle medlemsstaterne i samme zone kan anvende et stof, når blot der foreligger en godkendelse fra i ét land i zonen. Dette gør det lettere for producenterne at markedsføre deres produkter. Dog kan et land efter visse betingelser (jfr. nedenfor) forbyde et stof.
- Det må forventes, at tiden til myndighedernes godkendelse forkortes, idet medlemsstaterne skal træffe beslutning om fælles godkendelse inden 120 dage. I dag er der ingen frist.

De nye regler vil træde i kraft løbende, da eksisterende licenser kan anvendes, indtil de udløber. Der vil således ikke ske en pludselig ændring i gældende praksis. **Et skøn fra et svensk institut angiver, at ca. 22 farlige stoffer vil blive fjernet fra markedet som følge af de nye regler.**

De væsentlige elementer i **direktivforslaget om bæredygtig anvendelse** er:

- Medlemsstaterne skal vedtage Nationale Handlingsplaner med kvantitative mål og tidsangivelser for reduktion af risici ved brug af pesticider.
- Der er et generelt forbud mod spredning af pesticider fra luften, dog med mulighed for undtagelser.
- Medlemsstaterne skal sikre vandområder og forsyning af drikkevand. Det bliver obligatorisk at anlægge "randzoner" for at beskytte vandfokomster.
- Pesticider skal begrænses eller forbydes i særlige områder, der bruges af offentligheden eller udsatte grupper (skoler, legepladser, parker etc.)
- Mennesker, der bruger, sælger eller opbevarer pesticider, skal informeres og undervises i korrekt brug heraf.

Direktivet skal implementeres i medlemsstaterne i 2011.

Særlige emner af interesse for Danmark

Zonerne og den tvungne gensidige godkendelse/Markedsføringsforordningen

Danmark placeres i Nordzonen sammen med Sverige, Finland, Estland, Letland og Litauen.

Inden for zonen gælder et princip for gensidig anerkendelse, men efter pres fra Europa-Parlamentet blev medlemsstaternes mulighed for at afvise godkendelse af et pesticid udvidet.

Ifølge forordningen (art. 36, stk. 3) kan medlemsstaterne afvise godkendelse af et produkt. Denne undtagelse til hovedreglen om gensidig anerkendelse er blevet gjort mere anvendelig gennem Parlamentets ændringsforslag, idet muligheden for at forbyde et stof nu ikke længere skal være "allersidste mulighed" ved "meget specielle forhold", og hvor der er tale om "serious risk". De første af disse formuleringer er slettet i den endelige tekst og "serious risk" er erstattet af "uacceptabel risiko", der indeholder en politisk vurdering.

Dertil kommer, at det nu eksplicit er nævnt i betragtning 27, at "specifikke" forhold ikke behøver at være begrænset til én medlemsstat, hvilket har været tilfældet ved fortolkning af indre markeds regler, nemlig at man kun kunne påberåbe sig "specifik", hvis forholdet ikke var gældende i andre medlemsstater i EU. Da der er områder i Slovenien, hvor grundvandet, ligesom i Danmark, drikkes urenset, var det vigtigt, at fortolkningen af "specifik" ikke bliver indskrænket.

Hvis man ser specielt på grundvandsbeskyttelsen er der nu (i forhold til Rådets tekst) mulighed for at begrænse brugen og ændre tilladelsen for at tilpasse den til nationale forhold. I art. 31, stk.3 er det tilføjet, at "overholdelsen af andre EU-regler" kan være en grund til indskrænkelse af distribution og brug af pesticider i en medlemsstat. Med henvisning til grundvands- og vandrammedirektivet vil man derfor kunne begrænse brugen af stoffer, der går i grundvandet

Endelig er der i art. 42 om gensidig anvendelse tilføjet, at landene skal "undersøge og vurdere ansøgningen, som det er passende i henhold til forholdene i deres territorium".

Rammedirektivet om bæredygtig anvendelse

Det mest omstridte punkt var, hvorvidt der – som Europa-Parlamentet havde krævet – skulle indføres krav om reduktioner i brugen af pesticider. I Rådet ville man udelukkende fokusere på risikoreduktion.

I den endelige tekst hedder det nu, at de nationale handlingsplaner skal "også inkludere indikatorer til at overvåge brugen af pesticidprodukter, der indeholder aktivstoffer, der giver anledning til speciel bekymring", samt at der på denne baggrund "skal fastlægges tidsfrister og målsætninger for reduktion af pesticidforbruget".

Forhandlingen

Langt den overvejende del af Europa-Parlamentets medlemmer fandt, at den indgåede aftale var positiv, og at Europa-Parlamentet havde forbedret Kommissionens oprindelige forslag. Enkelte medlemmer fandt dog, at forslagene var overdrevne og ville betyde prisstigninger og lukning af landbrug i EU.

Dan Jørgensen, der var ordfører for PSE-gruppen, var også tilfreds med resultatet. Da forslagene blev fremsat, blev det anset som muligt, at de ville medføre en fordobling af pesticider på det danske marked til skade for grundvandet, sagde han. Behandlingen i Europa-Parlamentet har bevirket, at de farligste stoffer forbydes. Desuden vil det enkelte land have mulighed for at påberåbe sig "særlige hensyn" og undgå stoffer, der har en skadelig virkning i området. Endelig hæftede han sig ved, at der nu indføres reduktionsmål i de enkelte lande.

Dan Jørgensen havde dog gerne set en udfasning af neurotoksiske stoffer, ligesom han fandt, at der var for mange undtagelser i forslagene, men alt i alt var det et godt resultat.

Med venlig hilsen
Peter Juul Larsen
Tlf. (fra Ft.) 11169